

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**

На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 1(85)

**Одеса
2024**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. О. Л. Попова ; комп'ют. набір, О. Л. Попова ; ред. О. М. Ласкевич ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2024. –

Вип. 1(85) : [I кв. 2024 р.]. – 2024. – 12 с. – (На допомогу бібліотекарям) ; 15×21. – 40 прим. : б. ц.

Дайджест складається з двох частин.

Перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек м. Одеси та області у I кварталі 2024 р., друга – анотовані статті періодичних видань Одещини про діяльність бібліотек.

Також дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску. Періодичність видання: щоквартально.

I. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК ОДЕЩИНИ у I кварталі 2024 р.

Січень

Гайдаенко В. Слово и жизнь : [в Одес. обл. универс. б-ке им. М. Грушевского состоялось вручение обл. лит. премии им. И. Гайдаенко. Лауреатом стала член Нац. союза писателей Украины из г. Подольска Людмила Вовк] / Валентина Гайдаенко // Веч. Одесса. – 2024. – 18 янв. – С. 2 : фот. – (Литературная премия).

Слово и жизнь

В Одесской областной универсальной научной библиотеке им. М. Грушевского состоялось вручение областной литературной премии имени И. Гайдаенко – писателя-мариниста, общественного деятеля. Лауреатом стала член Национального союза писателей Украины из города Подольска Одесской области Людмила Вовк, создавшая книгу «Лицарі козацької долі». Это яркий самобытный рассказ в поэзии и прозе о героических судьбах украинских козаков XVI–XVIII вв. Книга является образцом патриотизма, увлечённости героической историей нашей Родины.

У литературной премии имени И. Гайдаенко – непростая судьба. В архиве хранится протокол заседания Одесской областной организации НСПУ от 13 февраля 2008 года, которым было утверждено Положение. В документе, в частности, говорилось: «...Обласна літературна премія імені І. Гайдаєнка застосовується з метою відзначення високохудожніх творів у прозі (роман, збірка повістей, оповідань, новел, публіцистика), що вперше видані окремою книгою протягом останніх двох років і раніше не висувалися на інші обласні літературні премії. Премія неподільна, починаючи з 2008 року присуджується один раз на два роки. За відсутністю високохудожніх творів премія не присуджується...». Первым лауреатом стал Геннадий Щипковский в 2009 году, в год 95-летия со дня рождения И. Гайдаенко. Щипковский в то время возглавлял Одесское отделение Национального союза писателей Украины.

Прошло два года и по Положению о премии надо было выдвинуть новых достойных. Но то ли закончились «высокохудожественные» произведения, то ли не было денег, или, скорее всего, просто забыли о премии, не проследили, не позаботились о благе пишущей братии. Спустя

пять лет подоспел 100-летний юбилей Ивана Гайдаенко. Сколько же было написано, переписано и направлено мной писем в Одесскую областную госадминистрацию с перечнем заслуг и достоинств отца, нашего земляка, человека-легенды, как называли его одесситы, с просьбой восстановить премию его имени. Переписка длилась целый год. Наконец, после обращения Героя Украины, почётного гражданина Одессы В. С. Филипчука и Одесской областной организации НСПУ к тогдашнему председателю ОГА Эдуарду Матвейчуку, литературная премия имени И. Гайдаенко «оживла».

В 2014 году премии был удостоен писатель, литературовед В. Полтавчук. Казалось бы, колесо закрутилось, завертелось и должно продолжать работать – каждые два года находить и премировать талантливых творческих людей нашего колоритного морского края, пропагандируя красоту и величие украинской культуры, её многообразие в литературе. Но «белок-трудяг», которые бы вращали это колесо, остаётся всё меньше и меньше. В нашем городе ещё живы люди, которые помнят, как работал на своём посту ответственный секретарь Одесского отделения Союза писателей Украины – Иван Петрович Гайдаенко. До позднего вечера дверь в его кабинет на Пушкинской, 13, потом на Белинского, 5 не закрывалась. Каждый день, отодвигая в сторону своё творчество – работу за письменным столом, он спешил к людям. Вместе с ними он решал насущные проблемы писателей, простых одесситов, и не только творческие, а, прежде всего, бытовые. Кому помочь с квартирой – построил жилой многоквартирный дом на Пироговской 1. Не дачу себе, нет, а квартиры для писателей, кто нуждался в жилье. А кому-то «проталкивал» издание книги в издательстве «Маяк». Кому-то организовывал поездки в районы области, чтобы поправить материальное положение (благо, существовал Литфонд). И в последний путь проводить с достоинством и позаботиться о семьях ушедших тоже лежало на его плечах. А как «атаковали» зарубежные друзья писателей Одессы! Для них всегда Иван Петрович был гостеприимным хозяином: и уха на берегу Днестра, и беседы за чашечкой кофе, знакомство с областью и городом, чтобы потом там, на Западе, лучше понимали нашу душу.

Хватало ли времени у отца? Нет, не хватало. Только после его смерти нахожу в архиве начатые, но не законченные повести и рассказы. Зато ни разу после его ухода, не слышала от людей горьких, недобрых слов в его адрес. Наверное, это важнее всего – оставить после себя человеческое наследие в людской памяти.

Готовиться к 105-летию Ивана Гайдаенко я начала загодя. Всё это время занималась эпистолярным жанром. Увы, отправленные мной

письма к председателю Одесской областной государственной администрации Максиму Степанову не растопили чиновничьих сердец, поленились даже ответить мне. Да и поход в департамент культуры и туризма ничего не дал. Это был крик в пустоту, как на картине Эдварда Мунка. Потом благополучные годы сменил коронавирус, за ним ненавистная война. «Куда там до премии!» — говорила я себе. И тут же сама с собой спорила: работают же ежегодные муниципальные литературные премии имени Ивана Франко, им. К. Паустовского. Правда, давно канула в Лету муниципальная премия замечательного одесского поэта Ивана Рядченко, не состоялось награждение областной премией Валентина Мороза для молодых литераторов Одесчины.

И теперь представьте, какими были мои удивление и неподдельная радость, когда в сентябре прошлого года мне сообщили, что «лёд тронулся» — объявлен конкурс на соискание премии отца. В жюри вошли заслуженные люди нашего города — 11 человек. Они и определили путём открытого голосования победителя. Наконец, это произошло без напоминания, без моих писем, просьб, обивания порогов чиновничьих кабинетов. «Так что же тебе ещё надо?» — вопрошала я себя. Надо, чтобы всё, за что мы берёмся и отвечаем, носило системный характер, чтобы в делах мы стремились хоть чуть-чуть быть похожими на предков наших, с их самоотверженностью и ответственностью, бескомпромиссностью и бескорытием. Уровень нашей культуры будет соответствовать нашему историческому наследию, масштабу личностей, если мы сохраним наши традиции, наш фундамент, без которого разрушается любое творение. Возродившаяся премия нашего земляка в эти грозные для Украины дни утверждает — культура нашего края не сдаётся, а она язык мира. Значит, будем жить!

Валентина Гайдаенко

Лютый

Філіппова О. Як живеш, бібліотеко? : [директорка ЦБС для дорослих м. Одеси Н. Кликова розповідає про роботу б-к в умовах воєн. стану] / Ольга Філіппова // Чорномор. новини. – 2024. – 8 лют. – С. 3 : фот. – (Спадщина. Культура. Акценти).

Як живеш, бібліотеко?

В умовах воєнного стану життя бібліотек нашого міста дуже змінилося. Про ці зміни, підсумовуючи 2023-й, розповіла директорка Централізованої бібліотечної системи для дорослих Одеси Наталія Кликова (на знімку). На зустрічі були присутні завідувачки всіх 20 філій міської бібліотечної мережі, представники партнерських організацій, а також директор департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції міськради Іван Ліптуга.

Що найважливіше – жодна з книгозбірень Одеси за час війни не закрилася, всі активно працюють. У деяких філіях, що перебували в аварійному стані, вдалося провести ремонтні роботи. Кількість читачів порівняно з 2022 роком значно збільшилася, перш за все, за рахунок внутрішньо переміщених осіб. До того ж, одесити, які спочатку повномасштабного вторгнення виїхали за кордон, повертаються додому. Віковий склад читачів також зазнав змін. Переважна більшість – від 35 до 60 років. Молодь від 18 до 30 років цьогоріч зрівнялася з категорією читачів 60+, руйнуючи стереотипи про те, що юнь не читає паперових книжок.

Під час війни бібліотеки активно співпрацюють із волонтерськими організаціями, допомагають фронту, підтримують внутрішньо переміщених осіб, проводять спільну роботу з військовими. У минулому році бібліотечна система для дорослих збрала невелику, але дуже якісну підбірку видань спеціально для військових частин. Співробітники самі купували книжки, приносили з дому, щоб передати їх захисникам. У бібліотеках постійно організують патріотичні заходи для курсантів Військової академії та Військового ліцею.

У сучасних умовах бібліотеки – це доступний для усіх культурний простір. У їх стінах проходять виставки й концерти, семінари й майстер-класи, відбуваються засідання клубів за інтересами та зустрічі переселенців, для яких ці заклади стали дружніми, теплими домівками.

Під час підсумкової зустрічі озвучили й результати щорічного опитування серед читачів та назвали найпопулярніші книги серед одеситів. З інформацією про це виступила завідувачка сектора Центральної міської бібліотеки ім. Івана Франка Наталія Бутт.

– Це було непросто зробити, – ділиться пані Наталя, – адже у кожній бібліотеці – свій набір книг, своє коло читачів, тож результати дуже різняться.

Поціновувачі літератури називали яскраві, самобутні та захоплюючі твори у різних жанрах, які, на їхню думку, настільки важливі,

що їх варто прочитати кожній людині. Проаналізувавши опитування, можемо зробити висновок, що найпопулярніші – детективи (51%) і «жіночі романи» (30%), далі йдуть фантастика та фентезі (12%) і класика (7%). На першому місці популярності серед читачів – історичний детектив «Червоний» Андрія Кокотюхи, за ним – «Мелодія кави» Наталії Гурницької, «Молоко з кров'ю» Люко Дашвара, «Інтернат» Сергія Жадана, «Століття Якова» Володимира Лиса, «Подвійна гра в чотири руки» Ірен Роздобудько, «Руїна» Василя Краса, «Сафарі на щастя» Світлани Талан. Серед іноземних романів найбільш популярними були «1984» Джорджа Орвела, «На західному фронті без змін» Еріха Марії Ремарка. Несподівано, але досить очікувано запитуваним став трактат знаменитого китайського мислителя і стратега Сунь-Дзи «Мистецтво війни» та книга з особистого розвитку Айн Ренд «Атлант розправив плечі». Війна спонукає до того, щоб розвиватися.

Про методичну та бібліографічну діяльність ЦБС розповіла завідувачка організаційно-методичного відділу Центральної міської бібліотеки ім. Івана Франка Світлана Дементьєва, а про роботу в онлайні – завідувачка сектора менеджменту та маркетингу цієї книгозбірні Ірина Серебреннікова. Партнери Централізованої бібліотечної системи для дорослих, серед яких – обласна філармонія, Військова академія, Державна академія будівництва та архітектури, регіональна організація Національної спілки журналістів України, щиро дякували за співпрацю і бажали бібліотекарям подальших успіхів, стійкості, сили та наснаги.

Ольга Філіппова

Березень

Когда надоел телевизор, люди потянулись в библиотеку : [интерес. статистика по итогам работы Ренийс. публ. б-ки и ее сел. филиалов. Как выросли основные показатели] / страницу подгот. Антонина Бондарева // Одес. життя. – 2024. – 20 берез. – С. 6 : фот. – (Придунав'я. Ізмаїл. Рені. Кілія. Болград. Вилкове).

Когда надоел телевизор, люди потянулись в библиотеку

Интересная статистика: по итогам 2023 года в Ренийской публичной библиотеке и ее сельских филиалах посетителей было больше, чем в 2022 году, на 16%. Жители Ренийской громады прочли за год более 156 тысяч книг.

Устали от плохих новостей

– В основном это люди старшего поколения, – рассказывает заведующая филиалом библиотеки в селе Орловка Анжела Драгомир. – Я объясняю это тем, что пожилые люди устали от телемарафона, от плохих новостей, они уже стараются оградить себя от негатива, поэтому в свободное время стали чаще брать в руки книгу. Больше читали зимой, пока не было работы на огородах и в поле. Некоторым пожилым читателям книги Анжела Георгиевна приносит на дом. А предпочтения своих земляков она знает – кому историческую литературу, кому беллетристику. Также, бывает, за книгами заходят школьники – если бабушка или дедушка попросили взять новые.

Списали в десять раз больше, чем получили

Однако самая большая проблема – пополнение фондов.

– В прошлом году на все библиотеки громады поступило чуть больше тысячи книг, а списали более 13 тысяч экземпляров, – рассказывает ведущий библиотекарь сектора комплектования, каталогизации и методического обслуживания Татьяна Кокалко. – Причем большинство поступивших книг были подарены нашими читателями. Впервые за долгое время в 2023 году были выделены деньги из местного бюджета на пополнение библиотечного фонда – 26,7 тысячи гривен. Но поскольку книги сейчас дорогие, на эти деньги нам удалось закупить только 119 экземпляров – и это на девять библиотек громады. Сотрудники библиотеки рассказали, что в этом году обострилась проблема с периодикой: ее практически нет. Поэтому подписка на газету «Одеське життя», которой обеспечила редакция клубные и школьные библиотеки Ренийской громады, – это хорошее подспорье.

Мастер-классы и арт-терапия

В последние годы работники публичной библиотеки увеличили число культурно-массовых мероприятий – это встречи с творческими людьми, викторины, конкурсы, мастер-классы.

– Всего в прошлом году было проведено 900 мероприятий, в которых приняли участие почти десять тысяч человек, — говорит ведущий методист Татьяна Скобельская. – Большинство мероприятий проводилось в отделе обслуживания детей.

В настоящее время в читальном зале публичной библиотеки дважды в неделю все желающие могут присоединиться к курсу арт-терапии под руководством художника Сергея Костова. Занятия бесплатные, поскольку проводятся в рамках программы, реализуемой общественной организацией «Региональный аналитический центр» совместно с Ренийским горсоветом при поддержке международного гранта.

– Арт-терапія – це лікування мистецтвом, – розповідає професійний художник. – Мистецтво – це зв'язь з Першоисточником, з Вищим Художником, з Тем, Кого створив все, що нас оточує. Займаючись будь-якою діяльністю, ми стикаємося з цим: закони тяжіння, оптики, закони фізики. Але, займаючись мистецтвом, ми, крім усього іншого, отримуємо красу – і це завжди благотворно впливає на людину.

Антоніна Бондарєва

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у I кварталі 2024 р.

Січень

Гайдаєнко В. Слово і життя : [в Одес. обл. універс. б-ке ім. М. Грушевського відбулось вручення обл. літ. премії ім. І. Гайдаєнко. Лауреатом стала член Нац. союзу письменників України з г. Подільська Людмила Вовк] / Валентина Гайдаєнко // Веч. Одеса. – 2024. – 18 янв. – С. 2 : фот. – (Літературна премія).

Лютий

Все тут надихало любити, читати, творити, радіти талантам і донатити : [14 лют. в Одес. нац. наук. б-ці відзначили подвійне свято: День закоханих та Міжнар. день книгодарування] // Веч. Одеса. – 2024. – 22 фебр. – С. 5 : фот. – (У бібліотеках міста).

Гриценко С. «Душа народу бринить у слові...» : [до Дня укр. писемності та мови в Приморській б-ці Лиманської ТГ було оформлено кн. вист. «Душа народу бринить у слові...»] / Світлана Гриценко // Татарбунар. вісник. – 2024. – 2 листоп. – С. 2 : фот.*

Філіппова О. Як живеш, бібліотеко? : [директорка ЦБС для дорослих м. Одеси Н. Кликова розповідає про роботу б-к в умовах воєн. стану] / Ольга Філіппова // Чорномор. новини. – 2024. – 8 лют. – С. 3 : фот. – (Спадщина. Культура. Акценти).

Як у Балтській громаді молодь навчалася адвокації : [у Балт. публ. б-ці відбулось засідання розмов.-інтеграц. клубу «РІКА» за участі внутр.-переміщ. осіб щодо знайомства з методикою адвокац. процесів] / сторінку підгот. Любов Кузьменко // Одес. життя. – 2024. – 14 лют. – С. 10 : фот. – (Райони Одещини : від Дунаю до Поділля).

Березень

Андрійчук І. Воєнна муза В'ячеслава Раєвського : [в Одес. нац. наук. б-ці відбулась зустріч з авт. автобіогр. оповідань В'ячеславом Раєвським] / Ірина Андрійчук // Веч. Одесса. – 2024. – 14 марта. – С. 2 : фот. – (Записки на полях війни).

Андрійчук І. Не занепасти духом у час випробувань : [в Одес. нац. наук. б-ці відбулась творча зустріч з військовим і письменником В'ячеславом Раєвським] / Ірина Андрійчук // Чорномор. новини. – 2024. – 21 берез. – С. 3 : фот. – (Мистецтво. Література. Імена).

Когда надоел телевизор, люди потянулись в библиотеку : [интерес. статистика по итогам работы Ренийс. публ. б-ки и ее сел. филиалов. Как выросли основные показатели] / страницу подгот. Антонина Бондарева // Одес. життя. – 2024. – 20 берез. – С. 6 : фот. – (Придунав'я. Ізмаїл. Рені. Кілія. Болград. Вилкове).

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечерня Одеса
Одеське життя
Чорноморські новини

Райони області

Татарбунарський вісник

ВПЕРЕД
Газета Львівської районної ради
Заснована 5 березня 1953 року

ХЛІБОРОБ
Газета Львівської районної ради
Виходить 1 раз на тиждень

НАДНІСТрянська ПРАВДА
Газета Обласної, Львівської районної ради
ОБЛАСНОЇ ОБЛАСТІ
Виходить 3 рази на тиждень

Благодійна діяльність
Відомо, що в Україні багато людей, які мають статус інвалідів, але не мають належних умов проживання. Влада повинна забезпечити належні умови проживання для цих людей.

Дороги, любі жінки! зі святом весни!
Свято весни - це свято життя, надії, кохання. Це свято, яке нагадує нам про те, що життя прекрасне, і ми повинні бути щасливими. Давайте ж разом зустрінемо це свято з радістю та оптимізмом.

Зі святом весни, любі жінки!
Жінки - це серце нашої нації. Це люди, які виховують наших дітей, які підтримують наших чоловіків. Давайте ж разом зустрінемо це свято з радістю та оптимізмом.

Пирогівську - під контроль
В районі Пирогівська відбулися заходи з перевірки стану об'єкту. Було виявлено ряд порушень, які необхідно виправити.

ВІСТІ КОДИМЩИНИ
№12 (24) (10-й випуск) субота, 21 березня 2015 р.

Сучасний АВАНГАРД
Газета Авангард вської селищної ради
№2 (34), субота, 28 лютого 2015 р.

Промінь
Газета Ширівської районної ради
та районної державної адміністрації Обласної області

Новини
Виходить щодня. Найактуальніші новини з території району.

Місяць лютий
Місяць лютий - це місяць кохання, надії, оптимізму. Давайте ж разом зустрінемо це свято з радістю та оптимізмом.

Якщо будуть гріти санкції проти Росії
Уряд повинен бути готовий до будь-яких санкцій з боку Росії. Ми повинні бути єдині та незалежні.

Зустріч в війнах-ні
Війна - це трагедія для всієї нації. Давайте ж разом зустрінемо це свято з радістю та оптимізмом.

Василько Сидорук
Василько Сидорук - це людина, яка вносить свій внесок у розвиток нашої нації. Давайте ж разом зустрінемо це свято з радістю та оптимізмом.